

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste Commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

datum 3 juli 2025

Betreffende wetsvoorstel:

36725 XIV

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (XIV) en het Diergezondheidsfonds (F) voor het jaar 2025 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 3 juli 2025 aangenomen door de Tweede Kamer.
Voor: D66, Volt, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, JA21 en PVV.
Tegen: GroenLinks-PvdA, SP, DENK, PvdD en FVD.

De stemmingen over de amendementen vonden plaats op 3 juli 2025.

Aangenomen amendementen

Artikel 21

Artikel 22

5 → 15 → **16** (Koekkoek c.s.) over middelen voor het programma Nationale Parken

Het kabinet heeft in de Voorjaarsnota 2025 aangekondigd dat de structurele financiering voor het programma Nationale Parken vanaf 2026 wordt stopgezet. Daarmee verdwijnt de jaarlijkse rijksbijdrage van circa € 5 miljoen euro die cruciaal is voor samenwerking, kennisdeling en gebiedsontwikkeling binnen het netwerk van 21 nationale parken in Nederland. Indieners willen middels dit amendement de voorgenomen ombuiging van € 23,7 miljoen terugdraaien.

Nationale parken zijn van grote waarde voor mens, natuur en economie. Jaarlijks bezoeken ruim 6 miljoen mensen deze gebieden, die daarmee de grootste en voor het publiek gratis toegankelijke recreatieve voorziening van Nederland vormen. Uit onderzoek van Ecorys blijkt dat het keurmerk 'Nationaal Park' jaarlijks circa € 70 miljoen aan extra economische waarde genereert, bovenop de bredere baten van natuur. Europees onderzoek toont aan dat elke euro die in natuur wordt geïnvesteerd een maatschappelijk rendement kan opleveren van 8 tot zelfs 38 keer de oorspronkelijke investering. Denk aan parken als: De Biesbosch (Noord-Brabant), De Alde Feanen (Friesland), De Hoge Veluwe (Gelderland) en de Oosterschelde (Zeeland).

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 3 juli 2025

blad 2

Eind 2025 stopt de financiering voor IVN natuureducatie. IVN biedt circa 25.000 kinderen en jongeren een natuurbeleving in de omgeving van Nationale Parken. Vanaf 2026 krijgen de Nationale Parken geen financiële middelen meer. Het gaat hier om middelen bestemd voor onder andere natuureducatie informatievoorziening, vrijwilligersbeleid, publiekscommunicatie via bezoekerscentra en gastheer- ondernemers, klimaatadaptatieprogramma's en vergroening overgangen landelijk-stedelijk gebied. Nationale parken spelen een sleutelrol in het realiseren van meerdere maatschappelijke opgaven: het versterken van biodiversiteit, het creëren van robuuste natuurgebieden, het bieden van ruimte voor klimaatadaptatie, en het toegankelijk houden van natuur voor inwoners en toeristen. Bovendien dragen ze bij aan de leefbaarheid en economische kracht van regio's.

De parken zijn geen afgezonderde natuurgebieden, ze zijn sociale, economische en ecologische knooppunten. Jaarlijks trekken ze meer dan 6 miljoen bezoekers, genereren ze € 70 miljoen aan extra bestedingen, en bouwen ze aan een toekomst waarin natuur, landbouw, wonen en recreatie in balans zijn.

Dit amendement herstelt daarom de rijksbijdrage en zorgt ervoor dat de nationale parken hun publieke functie ook in de toekomst kunnen blijven vervullen. Indieners beogen om voor de jaren 2026-2030 de eerder afgesproken rijksbijdrage te behouden. Voor 2026 gaat het om € 1,8 miljoen, voor 2027 € 6 miljoen, voor de jaren 2028, 2029 en 2030 gaat het om ca. € 5,3 miljoen per jaar. Hiermee wordt de eerder afgesproken rijksbijdrage hersteld. Dit amendement beoogt de niet-juridische verplichte middelen uit art. 21 zodanig te verdelen zodat de ombuiging op het Nationaal Programma Parken wordt teruggedraaid.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, ChristenUnie, SGP, CDA, FVD, PVV en JA21.

Artikel 21

Artikel 22

7 → 8 → 13 → **14** (Kostic c.s.) over middelen voor wildopvangcentra en dierenambulances

Indieners stellen voor om het voorstel van de Spreekbuis Wildopvang en Dierenambulances inzake de verdeling van financiële lasten over te nemen (spreekbuiswild.nl, 17 juni 2025). Middels dit amendement levert de Rijksoverheid haar bijdrage, met een jaarlijkse financiering van € 0,9 miljoen per jaar.

Wildopvangcentra en dierenhulporganisaties spelen een cruciale rol in onze samenleving. Zo maken ze mogelijk dat de wettelijke zorgplicht (artikel 2.1 lid 6 en 7 van de Wet dieren) kan worden nageleefd door de nodige zorg te verlenen aan hulpbehoevende dieren. Ook spelen ze een onmisbare rol bij het beperken van de verspreiding van het vogelgriepvirus, het beschermen van de volksgezondheid en het behandelen van zieke, wilde vogels. Deze organisaties zijn vaak het eerste aanspreekpunt voor burgers die een ziek dier aantreffen en ze hebben een educatieve rol. Ook bieden deze organisaties werkplekken en stageplaatsen voor mensen met een 'rugzakje'.

Veel wildopvangcentra kampen met ernstige financiële problemen omdat ze grotendeels of volledig afhankelijk zijn van giften en donaties. Anders dan asielen voor huisdieren, ontvangen wildopvangcentra echter onvoldoende of geen enkele structurele financiering van provincies en/of gemeenten en geen structurele financiering van het Rijk. Ook worden ze niet structureel gecompenseerd voor de extra gemaakte kosten vanwege vogelgriep. De afwezigheid van structurele financiering heeft ertoe geleid dat sommige wildopvangcentra al noodgedwongen de deuren hebben moeten sluiten en anderen op korte termijn dreigen te moeten sluiten. In 2016 waren nog minstens 78 wildopvangcentra actief. Inmiddels zijn dat er nog maar 65.

De sluiting van wildopvangcentra heeft ertoe geleid dat de druk op de overgebleven centra is toegenomen, met een stijging van het aantal opgevangen dieren per centrum. De werkdruk en financiële uitdagingen voor de opvangcentra zijn hierdoor vergroot.

De Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA) heeft in een rapport uit 2022 duidelijk geconcludeerd dat in de eerste plaats de Rijksoverheid aan zet is om goede afspraken te maken over opvang en hulp voor wilde dieren in nood, inclusief het komen tot structurele financiële ondersteuning vanuit de overheid.

De Kamer heeft eerder al, middels aangenomen motie De Groot (Kamerstukken II 2022/2023, 28 807, nr. 271) verzocht om te onderzoeken wat de precieze kosten zijn die partijen als dierenhulporganisaties maken in de bestrijding van vogelgriep en te

datum 3 juli 2025

blad 3

onderzoeken of, en zo ja, welk deel in aanmerking zou kunnen komen voor een bijdrage vanuit het Rijk. Inmiddels is de Spreekbuis Wildopvang en Dierenambulances zelf met een voorstel gekomen voor een houdbare en eerlijke verdeling van de lasten voor het aannemen van een fulltime vakbekwame medewerker per wildopvang, zodat niet alle verantwoordelijkheden bij de hardwerkende vrijwilligers worden neergelegd. De Spreekbuis stelt voor om het (beperkte) deel van de financiering die vanuit de overheid moet komen te verdelen tussen het Rijk (30%), provincies (40%) en gemeenten (30%). Uitgaande van 65 wildopvangcentra, is een totale financiering vanuit de verschillende overheidslagen van € 3 miljoen euro per jaar nodig. Het Rijk zou hieraan, op basis van de verdeelsleutel, €892.710 per jaar bijdragen.

Met dit amendement stellen de indieners voor om tegemoet te komen aan het voorstel van de Spreekbuis Wildopvang en Dierenambulances en alvast voor de komende vijf jaar (2025-2029) financiering te regelen. Voor elk jaar wordt een bedrag van € 0,9 miljoen beschikbaar gemaakt. Dekking wordt gevonden in de niet-juridisch verplichte middelen uit artikel 21.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, FVD, PVV en JA21.

Verworpen amendementen

Artikel 21

9 (Flach) over middelen voor gewasbescherming

De uitdagingen op het gebied van gewasbescherming zijn groot. Teelten staan onder druk vanwege het afnemende pakket aan gewasbeschermingsmiddelen en de toenemende druk van ziekten en plagen. Er wordt ingezet op precisielandbouw en weerbare teelten, maar dat is in de praktijk niet eenvoudig. Tegelijkertijd constateert de indiener dat subsidieregelingen voor onder meer het praktijkprogramma plantgezondheid in het kader van het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 (Kamerstuk 27 858 nr. 569) dit jaar aflopen.

De indiener vindt het, gelet op het belang van weerbare teelten en vermindering van de milieubelasting bij gewasbescherming, van groot belang dat de komende jaren samen met onder meer de akkerbouw- en vollegrondsgroenteteelt-sector geïnvesteerd blijft worden in praktijkonderzoek en ondersteuning van telers in het kader van het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030. Door sectorpartijen wordt gewerkt aan pilots met benchmarking en opschaling daarvan en is een plan van aanpak gepresenteerd voor een gebiedsgerichte aanpak om de milieubelasting te verlagen. Hier is ondersteuning voor nodig. Er moet werk gemaakt worden van onder meer een nieuwe praktijkprogramma plantgezondheid en ondersteuning voor de inzet op benchmarking en de gebiedsgerichte aanpak. Gelet op de urgentie acht de indiener het wenselijk dit jaar al extra geld hiervoor uit te trekken en niet te wachten tot 2026. Hij stelt daarom voor al dit jaar € 4 miljoen te reserveren om met de genoemde maatregelen aan de slag te kunnen gaan. De jaren erna is financiering mogelijk vanuit de resterende middelen voor de agrarische sector uit het Hoofdlijnenakkoord.

Dekking wordt gevonden in de middelen voor de agrarische sector die voor 2026 op de Aanvullende Post gereserveerd staan. De indiener stelt voor om € 4 miljoen daarvan over te hevelen naar 2025, zodat dit jaar al extra inzet gepleegd kan worden om de milieubelasting van gewasbescherming in de landbouw te verlagen.

Verworpen. Voor: SP, DENK, Volt, D66, CU, SGP, CDA, FVD en JA21.

Artikel 21

10 (Flach) over middelen voor pilotprojecten voor dierwaardiger veehouderij

De regering wil stappen zetten naar een nog dierwaardiger veehouderij, concreet en in een realistisch tijdpad. Daarbij wordt gekeken naar het verdienvermogen van en investeringen door het agrarisch bedrijf. De regering wil volgens het regeerprogramma voor de zomer van 2025 een kennisagenda opstellen, werken aan de ontwikkeling van pilots en ketendeals, en zorgen voor een onafhankelijke toets op de voortgang in de vorm van een

datum 3 juli 2025

blad 4

autoriteit. De indieners constateren echter dat in de voorliggende begroting hier slechts € 1 miljoen extra voor uitgetrokken wordt en achten dit onvoldoende om serieuze stappen te zetten.

De indiener stelt voor om dit jaar alvast € 5 miljoen extra beschikbaar te stellen voor pilotprojecten voor een dierwaardiger veehouderij en andere acties die nodig zijn ten behoeve hiervan. In het convenanttraject dierwaardiger veehouderij is in beeld gebracht wat nodig is om toe te werken naar een dierwaardiger veehouderij. Pilotprojecten zijn een belangrijk onderdeel hiervan. De indiener acht het van belang dat dit verder opgepakt wordt. Hier is naast inzet van ketenpartijen, ook inzet van het Rijk voor nodig.

Dekking wordt gevonden in de middelen voor de agrarische sector die voor 2026 op de Aanvullende Post gereserveerd staan. De indiener stelt voor om € 5 miljoen daarvan over te hevelen naar 2025, zodat sectorpartijen en onderzoeksinstituten nu al aan de slag kunnen gaan met genoemde pilotprojecten voor een dierwaardiger veehouderij.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, CU, SGP, CDA, FVD en JA21.

Artikel 21

11 (Flach) over middelen voor doelsturingssystematiek in de agrarische sector

De opgaven voor reductie van de ammoniakuitstoot en de uitspoeling van stikstof en fosfaat naar het oppervlakte- en grondwater zijn groot. Er is een breed gedeelde wens in sector en politiek om toe te werken naar doel- in plaats van middelvoorschriften. Er liggen ook kansen voor emissiereductie op het boeren erf als het vakmanschap van boeren en tuinders benut wordt. Hiervoor is doelsturing in combinatie met inzet van een stoffenbalans en meetsystemen nodig. Om hiernaartoe te werken is benchmarking en kennisdeling nodig en moeten proefprojecten opgezet worden. Via het startpakket Nederland van het slot (Kamerstuk 35 334 nr. 362) is € 200 miljoen gereserveerd voor ontwikkeling van de doelsturingssystematiek. Deze extra middelen komen echter pas vanaf 2026 beschikbaar, terwijl de ontwikkeling ervan niet kan wachten.

Gelet op de urgentie acht de indiener het wenselijk dit jaar al extra geld uit te trekken voor ontwikkeling van de doelsturingssystematiek en niet te wachten tot 2026. Hij stelt daarom voor al dit jaar € 20 miljoen te reserveren om met de genoemde maatregelen aan de slag te kunnen gaan. De jaren erna is financiering mogelijk vanuit de resterende middelen voor uitvoering van het startpakket Nederland van het slot.

Dekking wordt gevonden in de middelen voor de agrarische sector die voor 2026 op de Aanvullende Post gereserveerd staan. De indiener stelt voor om € 20 miljoen daarvan over te hevelen naar 2025, zodat dit jaar al extra inzet gepleegd kan worden voor ontwikkeling van de doelsturingssystematiek.

Verworpen. Voor: CU, SGP, CDA en JA21.